

TALABALARNI VATANPARVARLIK TARBIIYASI JAMIYAT HAYOTIYLIGINING
AXLOQIY ASOSI SIFATIDA

Eleonora Topvoldiyevna Mirzajonova

Farg'ona davlat universiteti "Psixologiya" kafedrasida katta o'qituvchisi,

Hamdamov Izzatbek Toshmamat o'g'li

psixologiya yunalishi 3-bosqich talabasi.

Аннотация: *Ushbu maqola jamiyat hayotiyligining axloqiy asosi sifatida talabalarning vatanparvarlik tarbiyasini shakllantirishni ochib beradi. Lekin, vatanparvarlik zamonaviy, jadal o'zgarib borayotgan va globallashayotgan dunyo sharoitida individual va jamoaviy (jamoat) ongning eng muhim ma'naviy-axloqiy qadriyati sifatida qaraladi.*

Kalit so'zlar va iboralar: *Vatanparvarlik tarbiyasi, vatanparvarlik, globallashuv, jamoaviy va jamoat ongining yangi shakllari, fuqarolik, shaxsning ijtimoiy faolligi, umuminsoniy qadriyatlar.*

Inson tarbiyasi jarayon sifatida uchta asosiy omilning tarkibiy qismidir: oila, jamiyat va shaxsning o'zi. Ta'lim jarayoni - bu talabalarning shaxsini shakllantirishning ko'p bosqichli va xilma-xil harakatlarining pedagogik jihatdan asoslangan, izchil, uzluksiz o'zgarishi bo'lib, uning davomida shaxsni muayyan sharoitlarda hayotga rivojlantirish va psixologik tayyorlash vazifalari hal qilinadi. Ta'lim jarayonining elementlari quyidagilardan iborat: maqsadlar, vazifalar, sub'ekt-ob'ektning o'zaro ta'siri, mazmuni, shakllari, usullari, texnologiyalari, vositalarni amalga oshirish mexanizmlari va jarayonning o'zi va o'qitilgan shaxsning o'ziga xosligidagi neoplazmalarning samaradorligi.

Vatanparvarlik tarbiyasining maqsadli ta'rifi va mazmun parametrlari uni inson mavjudligining sub'ektiv sohasi sifatida tushunish bilan belgilanadi, unda ideallar, ma'nolar, qadriyatlar va boshqalarni topishning fundamental muammolari hal qilinadi. U har doim ijtimoiy yo'naltirilgan. Zamonaviy, jadal o'zgarib borayotgan va globallashayotgan dunyo sharoitida vatanparvarlik ham individual, ham jamoaviy (jamoat) ongning eng muhim ma'naviy-axloqiy qadriyati sifatida qaralishi mumkin va kerak.

Bugungi kunda O'zbekistonda fuqarolik jamiyati va demokratik davlat rivoji sharoitida vatanparvarlikni fuqarolik va ma'naviyat, faol hayotiy pozitsiya kabi tushunchalardan ajratib bo'lmaydi. Bu, ayniqsa, davlatimiz raxbari ta'kidlaganidek, "hayotimizga ishonch bilan kirib kelayotgan, yetakchi o'rinlarni egallab kelayotgan, mustaqil fikrlaydigan, zamonaviy bilim va dunyoqarashga ega, xurofot va qarashlardan xoli yangi avlod kadrlari uchun dolzarbdir. o'tmishdagi stereotiplar, mamlakat kelajagi uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga qodir.

Vatanparvarlik psixologiyada shunday axloqiy fazilat sifatida ta'riflanadiki, u o'z Vatanga sadoqat bilan xizmat qilish zarurati, unga muhabbat va sadoqatning namoyon bo'lishi, uning buyukligi va shon-shuhratini anglash va his qilish, u bilan ma'naviy aloqadorlik, uni himoya qilish istagini o'z ichiga oladi. or-nomus va qadr-qimmatni amaliy ishlar bilan mustahkamlaydi, hokimiyat va mustaqillikni mustahkamlaydi. Vatanparvarlik tushunchasi keng kontekstga ega, jumladan:

- insonning tug'ilib o'sgan joylariga daxldorlik hissi, o'z xalqi tiliga hurmat; Vatan manfaatlarini haqida qayg'urish - Vatan oldidagi burchni anglash, uning sha'ni va qadr-qimmatini, ozodligi va mustaqilligini (Vatan himoyasi va Vatan Qurolli Kuchlarida xizmat qilish) himoya qilish; fuqarolik tuyg'ulari va Vatanga sadoqatning namoyon bo'lishi; o'z mamlakatining ijtimoiy va madaniy yutuqlari bilan faxrlanish; o'z Vatani, davlat ramzlari, o'z xalqi bilan faxrlanish; Vatanning tarixiy o'tmishiga, xalqiga, urf-odat va an'alariga hurmat; Vatan va uning xalqi taqdiri, kelajagi uchun mas'uliyat, o'z mehnatini fidoyilik bilan fidokorona qilish, Vatan qudratini mustahkamlash va gullab-yashnash qobiliyatida ifodalangan; insonparvarlik, mehr-oqibat, umuminsoniy qadriyatlar.

Haqiqiy vatanparvarlik, uning ta'rifidan ko'rinib turibdiki, ijobiy fazilatlarining butun majmuasini shakllantirish va uzoq muddatli rivojlantirishni nazarda tutadi. Ushbu taraqqiyotning asosini ma'naviy, axloqiy va ijtimoiy-madaniy komponentlar tashkil etadi. Vatanparvarlik o'zining Vatandan ajralmasligini, ajralmasligini anglagan shaxsning ma'naviyati, fuqaroligi va ijtimoiy faolligining birligida namoyon bo'ladi.

Vatanparvarlik yoshlarni tarbiyalash, ijtimoiylashtirish va tarbiyalash jarayonida shakllanadi. Biroq vatanparvarlikni rivojlantirish uchun ijtimoiy makon turli darajadagi ta'lim muassasalari devorlari bilan chegaralanib qolmaydi. Bu yerda oila, mahalla va jamiyatning boshqa ijtimoiy institutlari: ommaviy axborot vositalari, jamoat tashkilotlari, madaniyat va sport muassasalari, diniy tashkilotlar, sog'liqni saqlash muassasalari, huquqni muhofaza qilish organlari, harbiy tashkilotlar, ijtimoiy himoya muassasalari muhim rol o'ynaydi. , korporativ uyushmalar, qarindoshlar, diaspora aloqalari va munosabatlari. Bularning barchasi maktab o'quvchilari va yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayonida e'tiborga olinishi lozim.

Barcha darajadagi tarbiyaviy ishlar tizimida vatanparvarlikni shakllantirish uchun nafaqat uning mohiyati va mazmunini, balki ularning umumiyligida ushbu sifatning tashuvchisi bo'lgan ichki psixologik-pedagogik tarkibiy qismlarni ham bilish kerak. Bunday komponentlar ehtiyoj-motivatsion, kognitiv-intellektual, hissiy-sezgi, xatti-harakat va irodaviy, shuningdek, ijodiy komponentlardir. Ta'lim-tarbiya ishlarining zamonaviy sharoitlarga mos keladigan samarali tizimi ushbu komponentlarning barchasini va ularning o'zaro bog'liqligini hisobga olishi, ularning har birining shakllanishiga o'z vaqtida ta'sir ko'rsatishi va tuzatishi kerak.

Bugungi kunda vatanparvarlik tarbiyasining asosiy maqsadi: jamiyatimizda vatanparvarlik tuyg'usini eng muhim ma'naviy-axloqiy va ijtimoiy qadriyat sifatida shakllantirish, eng muhim fuqarolik faol, ijtimoiy ahamiyatga molik fazilatlarga ega bo'lgan yosh avlodni shakllantirish va rivojlantirishdan iborat. ularni jamiyatimiz manfaatlarini yo'lidagi bunyodkorlik jarayonida, uning asoslarini mustahkamlash va takomillashtirishda, jumladan, uni himoya qilish va mustaqillikni mustahkamlash bilan bog'liq faoliyatda ko'rsatish. Shunday qilib, vatanparvarlik ongga, hissiy-irodaviy sohaga muvofiqlashtirilgan ta'sir ko'rsatish, tegishli faoliyatni tashkil etish bilan birgalikda shakllanishi mumkin. Vatanparvarlik tarbiyasi jarayoni ma'lum elementlardan, tarbiya jarayonidan iborat bo'lib, shaxsning vatanparvarlik ongini bosqichma-bosqich shakllantiradigan bir qator o'ziga xos tarkibiy qismlarga ega.

Bo'lajak ofitserning vatanparvarligi va fuqaroligi dunyoqarashi, axloqiy ideallari,

insoniy xulq-atvor me'yorlarida namoyon bo'ladi va uning harakatlari va faoliyatida namoyon bo'ladi. Shu bilan birga, vatanparvarlik va fuqarolik o'z xalqiga, uning turmush tarziga, tarixiga, madaniyatiga, davlatiga, asosiy qadriyatlar tizimiga bo'lgan umumiy tuyg'ularida ham namoyon bo'ladi. Vatanparvarlik - bu fuqarolarning shaxs erkinligi asosida ongli va ixtiyoriy ravishda qabul qilingan pozitsiyasidir. Vatanparvarlik o'z ta'siri bilan barcha avlodlarni, har bir insonni qamrab oladi.

Vatanparvarlik tarbiyasi O'zbekistonning mustaqil davlat sifatida rivojlanish modelini muvaffaqiyatli amalga oshirishga xizmat qilishi kerak. Demak, vatanparvarlik fuqarolik jamiyatining elementi sifatida faoliyat yuritadi va unga yetarlicha baho bermaslik jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy, ma'naviy va madaniy asoslarini zaiflashishiga olib kelishi mumkin. Vatanparvarlik o'z mohiyati va mazmuniga ko'ra bugungi kunda jamiyat hayotiyligining ma'naviy asosi sifatida qaralishi lozim.

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash joizki, vatanparvarlik tarbiyasida rasmiy emas, balki haqiqiy jiddiy muvaffaqiyatga jamiyatning barcha a'zolari va har bir shaxsning alohida-alohida birgalikdagi sa'y-harakatlari va bu juda muhim, ijodiy, malakali va puxta o'ylangan munosabat bilan erishish mumkin. birinchi navbatda bu ishga mas'ul bo'lganlar.

ADABIYOTLAR:

1. Мирзажонова, Элеонора Топволдиевна. «Системность социокультурной адаптации детей с особыми потребностями как условие эффективности» *Актуальные вопросы современной психологии, конфликтологии и управления: взгляд молодых исследователей*. Екатеринбург. 2020. 5-15.
2. Мирзажонова Э.Т. АКТУАЛЬНОСТЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ДИАГНОСТИКИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ// VIII Махмутовские чтения. Интеграция региональной системы профессионального образования в европейское пространство. - 2021. - С. 301-306.
3. Mirzajonova, Eleonora, and Sergey Kiselev. «MOTOR SEQUENCING TRAINING HAS A POSITIVE EFFECT ON SENSORIMOTOR FUNCTIONS IN PRESCHOOL CHILDREN» *Psychophysiology* 57 (2020): S71-S71.
4. Abdukadirova, L.Y., & Mirzajonova, E.T. (2021). The importance of reading competencies in the context of the "industry 4.0" industrial revolution. *Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(1) 2021, 205-210.
5. Eleonora Topvoldieva Mirzajonova, Khomidov Abdullajon Adham oglu // To study the practical problems of attention and memory processes in children with speech defects// *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*. Vol. 9. 06-2022. 130-135 page.

6. Eleonora Topvoldievna Mirzajonova, Odinaxon Raxmanovna Parpiyeva // *Modern Special Preschool Education: Problems and Solutions// Journal of Pedagogical Inventions and Practices*. Vol. 9. 06-2022. 100-106 page.
7. Odinaxon Raxmanovna Parpiyeva, Eleonora Topvoldievna Mirzajonova // *The role of psycho-oncology in the treatment of cancer patients// Texas Journal of Medical Science*. Vol. 9. 06-2022. 14-17 page.
8. Э.Мирзажонова, А.Хомидов, Г.Мамажонова // **АКТУАЛЬНОСТЬ ПЕРЕВОДА ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ МЕТОДИК// О‘ЗБЕКISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI**. 2022 y 9-SON. 211-218 betlar.
9. Odinaxon Raxmanovna Parpiyeva, Melikuzieva Zulhumor Sherqozi qizi, Abdullaeva Umidahon Uktamjon qizi // **INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES, THEIR NATURE, TYPES AND THEORETICAL FUNDAMENTALS// Texas Journal of Multidisciplinary Studies**. Vol. 9. 06-2022. 123-126 page.
10. Odinaxon Raxmanovna Parpiyeva, Oripova Nodirahon Qodirjon qizi, Nazirova Arofatxon Maxmudjon qizi // *Basics of a healthy lifestyle in the educational process// Journal of Pedagogical Inventions and Practices*. Vol. 9. 06-2022. 89-94 page.
11. Парпиева, ОР; Хожикаримова, ГТ; Назирова, АМ // **FORMATION OF STUDENT PEDAGOGICAL SKILLS BASED ON THE REQUIREMENTS OF INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT//** Международном научно-практическом журнале “Экономика и социум”. Вып №6(85) 2021. 157-161стр.
12. Damirovich, M. R., Kholikulovna, M. E., & Ibragimovna, A. S. (2022). **THE USE OF INNOVATIVE TECHNIQUES IN TEACHING THE RUSSIAN LANGUAGE**. *Ijodkor o‘qituvchi*, 2(19), 483-488.
13. Damirovich, M. R., & Ibragimovich, T. I. (2022). **SATTAROVICH AU THE ROLE OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL EVENTS IN PROMOTING THE IDEAS OF RELIGIOUS TOLERANCE AND INTERNATIONAL HEALTH**. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10, 1.
14. Дехканбаева, М. Н., Накибов, К., & Мустаев, Р. (2019). **ГЕОГРАФИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ ОПУСТЫНИВАНИЯ**. *Экономика и социум*, (11), 939-942
15. Мустаев, Р. Д., & Абдуллаев, С. А. (2020). **АМИР ТЕМУР ВА ТЕМУРИИЛАР ДАВРИДА АХЛОКИЙ-ЭСТЕТИК ГОЯЛАРНИНГ РИВОЖЛАИИШИ**. *Интернаука*, (24-3), 23-24.

MILLIY O'QUV DASTURI ASOSIDA INNOVATSION KASBGA
YO`NALTIRISH**Razzoqov Baxtiyor Xabibullaevich****Yakubov Inomjon Daniyarovich***Farg`ona davlat universiteti o'qituvchilari.*

Annotasiya: *Maqolada millat, shaxsni o'zini-o'zi anglashida uzoq yillar davomida shakllanib, amal qilib kelingan qadriyatlar, odatlar, an'analar va qarashlarning ijtimoiy-pedagogik ahamiyati o'rganilgan. Shuningdek, milliy qadriyatlarimizni o'rganish, uni ijodiy o'zlashtirish, unga amal qilish orqali o'quvchilarni barkamol shaxs bo'lib etishishlariga imkon yaratish ruxida tarbiyalashning ahamiyati yoritilgan.*

Tayanch so'zlar: *milliy qadriyatlar, kasb madaniyatini shakllantirish, pedagogik faoliyat, bo'lajak o'qituvchi, ta'lim tizimi, pedagogik jarayon, model.*

O'qituvchining axloqiy va kasbiy madaniyati elementlarning ajralmas tizimidir. Hozirgi vaqtda ular o'qituvchi shaxsiyatining professional muhim fazilatlarini namunaviy standart ko'rinishda aks ettiradigan turli xil professiogrammalarda aks ettirilgan.

O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimidagi o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligining ko'p tahlillari qilish shuni ko'rsatadiki, mavzumazmuni bo'yicha, pedagogik faoliyat qadriyatlari orasida o'zini o'zi ta'minlash va pedagogik faoliyat maqsadlarida o'z ifodasini topadigan, o'quvchilar shaxsini rivojlantirish bilan bog'liq bo'lgan qadriyatlar yuqori o'rinlarda turadi.

Ular talabalar bilan muloqot qilishda, ular bilan hamkorlikda va boshqalarda uning professional va qadriyat yo'nalishlari tizimini belgilaydilar. Pedagogik faoliyat qadriyatlarini o'zlashtirish o'qituvchining kasbiy madaniyati poydevorini yaratadi.

Asosiy qadriyatlar qatoriga quyidagi qadriyatlar guruhlar kiradi:

- milliy va umuminsoniy: o'quvchilar shaxsiyati asosiy pedagogik qadriyat va rivojlanish va o'zini rivojlantirishga qodir o'qituvchining shaxsiyati;
- g'oyaviy: yig'ma pedagogik idealni pedagogik nazariyalarda aks ettirish;
- amaliy: progressiv pedagogik tizimlarda pedagogik faoliyat usullari;
- shaxsiy: pedagogik madaniyat sub'ekti sifatida o'qituvchining individual xususiyatlari.

Zamonaviy o'qituvchilarni tayyorlashning strategik yo'nalishi normativ faoliyat chegaralaridan chiqib, keng ma'noda ijodiy darajaga, pedagogik aks ettirishga qodir o'qituvchi shaxsini rivojlantirish deb tan olinishi kerak. Bu kasbga tayyorlashning asosiy qadriyatlarini qayta ko'rib chiqish, milliy qadriyatlar asosida pedagogik ta'limning mahalliy tizimini takomillashtirish bilan haqiqatga aylanishi mumkin.

Bunday holda kasbiy tayyorgarlikning asosiy tarkibiy qismi o'qituvchining axloqiy madaniyati bo'lishi kerak va uni tarbiyalash vazifasi nazariy asoslash va amaliy amalga oshirish istiqbolida ustuvor vazifa sifatida belgilanadi. Shaxsiy tajribalarning sub'ektiv tajribasini anglashning aniqlangan usuli muammolarni ro'yobga chiqarishga imkon beradi. Shu bilan birga, ushbu metodika o'qituvchi o'z tajribasini tanqidiy talqin qilishi, o'z g'oyalarini "obro'sizlantirish" zarurati tug'diradigan sharoitlarni ta'minlashi kerak, keyinchalik u o'zining

yangi gumanistik asoslarga oid pedagogik kredosini tuzishi uchun pedagogik vaziyatlar va texnologiyalarni yaratish tajribasini to'plashi kerak.

Pedagogik mashg'ulotlar jarayonini yangilash istiqbollari ta'lim muassasalarining an'anaviy milliy qadriyatlarini aksiologik ustuvorliklar sifatida taqsimlashda (o'quvchilarning shaxsiy qadr-qimmatini hurmat qilish, ularning ma'naviy dunyosini tan olish, shogirdlarning hissiyotlarini rivojlantirishga yo'naltirish va boshqalar).

Pedagogik ta'lim tarixida, XX asrning boshlariga kelib, o'qituvchilar malakasini oshirishning to'rtta qiymat-tipologik modellari faol rivojlanib bordi:

- funksional davlat modeli;
- xalq demokratik modeli;
- ilmiy-pedagogik model;
- shaxs-antropologik model.

XX asrning oxiriga kelib, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv modeli (o'qitish va tarbiyalashda) shakllanib, u gumanistik paradigmani rivojlantirishda davom etmoqda. Mavjud ijtimoiy-madaniy vaziyat fonida ta'lim jarayonining gumanistik yo'nalishi pedagogika fani uchun asos bo'lib qoldi.

Hozirgi kunga qadar psixologiya va pedagogika fani pedagogik jarayonni yangitdan qayta ko'rib chiqdi va o'qituvchining sub'ekt-sub'ekt munosabatlarini talabalar bilan amalga oshirish o'qituvchining dunyoqarashini boshqa o'zaro ta'sir darajasiga yo'naltirishni o'z ichiga olishini, bu esa talabalar bilan muloqotga oid ko'plab pedagogik stereotiplarni buzilishiga olib kelishi mumkinligini ko'rsatdi.

Ushbu muammoni rivojlantirishning bir necha yo'nalishlari mavjuddir.

Birinchi yo'nalishni an'anaviy ravishda texnologik deb atash mumkin. Bugungi kunda bo'lajak o'qituvchining kasbiy tayyorgarligining asosiy ishlanmalari aynan shu yo'nalishda olib borilmoqda.

Ikkinchi yo'nalish - o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi predmeti sifatida so'nggi yigirma yil ichida universitetlarning o'quv dasturlaridan deyarli chiqib ketgan klassik pedagogik axloq versiyasini ishlab chiqish.

Uchinchi yo'nalish falsafiy xarakterdagi asarlar bilan ifodalanadi, unda faqat kichik bo'lim o'qituvchining kasb axloqiga bag'ishlangan.

Misol sifatida bo'lajak mexnat fani o'qituvchisi faoliyatini oladigan bo'lsak, u ish jarayonida yog'ochga ishlov berish texnologiyasi bo'yicha tashkil qilingan ta'lim jarayonida o'quvchilarga turli materiallarning xususiyatlari to'g'risida boshlang'ich bilimlar, ularni rejalash, yo'nish, arralash, teshish, pardozlash ishlari va bu ishlarni bajarishda ishlatiladigan asboblarning tuzilishi, ishlashi, dastgohlar, elektr va mexanizatsiyalashtirilgan jihozlar, mashinalar elementlari, yangi texnika va texnologiya asoslari (texnologik xaritalar, ularni tuzish va ular bilan ishlash, mehnat qonunchiligi va havfsizligi, sanitariya gigiena qoidalari) to'g'risidagi nazariy bilimlarni beradi. Texnik mehnatni o'rganish jarayonida o'quvchilarga turli asbobuskunalar bilan ishlash ro'zg'orbop va xaridorgir buyumlarni ishlab chiqarish bo'yicha asosiy tushuncha va malakalar singdiriladi. Yog'ochga ishlov berishda foydalaniladigan asbobuskunalar, mashina, mexanizm va stanoklar to'g'risida shakllantiriladigan bilimlar bilan birgalikda durodgorlik dastgohi, qo'l asboblarining tuzilishi va turlari, ulardan foydalanish qoidalari, o'lchash va rejalash asboblaridan foydalanishda arra va randalar turlari, iskanalar,

bolta va teshalar, bolg'alar (po'lat, yog'och, plastik bolg'alar va to'qmoqlar) egov va jilvir qog'ozlar tuzilishi va turlari haqidagi bilimlar beriladi.

Yog'ochdan uy-ro'zg'or buyumlarini tayyorlashda foydalanish va yog'ochga ishlov berishda qo'llaniladigan xalq hunarmandchiligi elementlari, yog'ochga ishlov berishga oid kasb-hunarlar va mohir o'zbek ustalari to'g'risida ma'lumotlar beradi va xalq hunarmandchiligi turlari bo'yicha ish usullari to'g'risida o'quvchilarda bilimlarni shakllantiradi, shu orqali o'qituvchi yosh avlodni milliy qadriyatlarimizga xurmat va extirom ruhida tarbiyalashga xissa qo'shadi.

Xulosa qilib shuni ta'kidlash kerakki, pedagogika fanlari nazariyasida o'qituvchining kasbiy shaxsiy fazilatlarini aniqlashda yangi innovatsion faoliyatga tayyorlashda ta'lim muassasalarining an'anaviy milliy qadriyatlar ustuvorgi davomiyligini saqlab qolish muhimdir. Bu axloqiy va kasbiy madaniyatni milliy qadriyat sifatida aniqlashga imkon beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Egamberdieva G. Ta'lim-tarbiya sohasi islohotlarini chuqurlashtirish va mustahkamlash barkamol avlodni tarbiyalashning muhim mezoni. T.,2015.

2. M.Z.Murtazayev. The scientific and methodological basis for providing a wide range of skills to future technology education teachers. Jizzax. 2020. 130 pages.

3. Razzokov Bakhtiyor Khabibullaevich, Nishonov Khosilbek Jakhongir ugli //The Importance of Teaching Folk Crafts to Teachers of Technological Education in the Educational Process// Journal of Pedagogical Inventions and Practices. Vol. 9 06-2022. 118-120 page.

4. Razzokov Bakhtiyor Khabibullaevich, Yokubjonova Mukaddaskhon Khusanboy kizi //Future Technological Education Developing Professional Skills for Teachers//. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 7-2022, 178-180 page.

5. Раззоков Бахтиёр Хабибуллаевич, Ёкубжонова Мукаддасхон Хусанбой кызы //Формирование профессиональной культуры будущих педагогов технологического образования через национальные ценности (на примере направления деревообрабатывающего искусства)// Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 6-2022, 26-30 page.

6. Razzokov B.H., Mutalipov R.R. //Professional orientation of students based on the national program// ISSN 2308-4804. Science and world. 2021. № 11 (99), 62-64 page.

7. Раззоков Б.Х. //Миллий қадриятлар воситасида бўлажак ўқитувчиларнинг касб маданиятини шакллантириш.// Муғаллим ҳам узликси билимлендирийў. Нукус- 2021. № 3/3. 52-54 б.

8. Раззоков Б., Махмудов М. //Развитие профессиональной компетентности студентов в обучении рискам и оценке рисков// Universum: психология и образование: научный журнал. № 5 (83). М., Изд. МЦНО, 2021 г. С 19-20

9. Раззоков Б.Х., Муталипов Р.Р. //БЎЛАЖАК ЎҚИТУВЧИЛАРНИ ТАЙЁРЛАШДА МУСТАҚИЛ ТАЪЛИМНИ ТАШКИЛ ЭТИШ// Международный научный журнал «ВЕСТНИК НАУКИ» № 12 (45) Т.3 2021

10. Разоқов Б.Х., Муталипов Р.Р. //ПРОФОРИЕНТАЦИЯ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ПРОГРАММЫ” Международный научный журнал, № 11 (99), 2021

11. Разоқов Б.Х., Рахимов Б.Х. //БЎЛАЖАК ТЕХНОЛОГИК ТАЪЛИМ ЎҚИТУВЧИЛАРИНИ КАСБ МАХОРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА КРЕАТИВЛИК// Международный научный журнал «ВЕСТНИК НАУКИ» № 2 (47) Том 2 2022.

12. Odinaxon Rahmanovna Parpiyeva, Melikuzieva Zulhumor Sherqozi qizi, Abdullaeva Umidahon Uktamjon qizi //INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES, THEIR NATURE, TYPES AND THEORETICAL FUNDAMENTALS// Texas Journal of Multidisciplinary Studies. Vol. 9. 06-2022. 123-126 page.

13. Odinaxon Rahmanovna Parpiyeva, Oripova Nodirahon Qodirjon qizi, Nazirova Arofatxon Maxmudjon qizi //Basics of a healthy lifestyle in the educational process// Journal of Pedagogical Inventions and Practices. Vol. 9. 06-2022. 89-94 page.

14. Мирзажонова Э.Т. АКТУАЛЬНОСТЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ДИАГНОСТИКИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ// VIII Махмутовские чтения. Интеграция региональной системы профессионального образования в европейское пространство. – 2021. – С. 301-306.

15. Mirzajonova, Eleonora, and Sergey Kiselev. «MOTOR SEQUENCING TRAINING HAS A POSITIVE EFFECT ON SENSORIMOTOR FUNCTIONS IN PRESCHOOL CHILDREN» *Psychophysiology* 57 (2020): S71-S71.

MAKTABGACHA TA'LIMDAGI BOLALARNI SOG'LOMLASHTIRISH VA CHINIQTIRISH METODLARI**Ashirboev Ixtiyor Maxmudjon ugli***CHirchiq davlat pedagogika Universiteti, maktabgacha va boshlang'ich talimda jismoniy tarbiya va sport yo'nalishi 2- bosqich talabasi*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarda sog'lomlashtirish va chiniqtirish metodlari, maktabgacha ta'lim tizimida tarbiyalanuvchilarning yozgi ta'tilini namunalari o'tkazish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish, maktabgacha tarbiya muassasalarida jismoniy tarbiyani tashkil etish shakllari haqida batafsil bayon etilgan.*

Kalit so'zlar: *sog'lomlashtirish, chiniqtirish, jismoniy tarbiya, yozgi sog'lomlashtirish mashg'ulotlari, ijtimoiy gigiyenik malaka.*

Kirish: Sog'lom avlodni tarbiyalashda eng avvalo sog'lom muxitni yaratishdir bunda bolaning ovqatlanish tartibi vaxtida uxlashi va gigiyenik talablarni bilishi lozim bo'ladi.

Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotida ilk kunlaridan uning bolalarni aniq bir tartibdagi rejimada ertalabki badan tarbiya to'g'ri ovqatlanish darslar va mashg'ulotlarga qatnashish ovqatlanish uxlash tartibi bilan olib boriladi bolalar uyqudan turgach ovqatlanib mustaqil o'yinchoqlar o'ynashlari mumkin bo'ladi.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslari mutaxasilar tomonidan olib borilmoqda bunda o'qituvchi darsga puxta tayyorlangan bo'lib dars ishlanma va dasturlari ishlab chiqilgan malaka talablari yetarli ishlanmalarda bog'chaning sharoitlari ko'zda tutilgan.

Adabiyotlar tahlili va metodogiya:

Maktabgacha ta'lim tizimida o'quvchilarning yozgi ta'tilini namunalari o'tkazish, ularning jismoniy va ruhiy salohiyatini oshirish, vaqtini maroqli o'tkazish, sog'lomlashtirish va chiniqtirish ishlarini tashkil etish, o'quv jarayonini uzluksiz tashkil etish, shuningdek, yozgi sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish bo'yicha vazifalar belgilab olindi. aniqlangan.

Salomatlik darslarida bolalar salomatligi, bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish masalalari rejaga kiritilgan. Bolalarning jismoniy va aqliy rivojlanishida rejalashtirilgan jismoniy mashqlar, sog'lomlashtirish, ko'ngilochar tadbirlar muhim o'rin tutadi. Bu jarayonda barcha pedagoglar ishtirok etishi kerak.

Maktabgacha ta'lim muassasalari, maktablar va boshqa ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya vositasida bolalar salomatligini saqlash va mustahkamlash masalalarini hal etishda katta ishlar qilinayotganini ham ta'kidlash lozim.

Ammo maktabgacha va maktab yoshidagi imkoniyati cheklangan bolalar soni kamaymayotgani bu boradagi ishlar samarasiz ekanidan dalolat beradi. Bu muammoni hal qilish uchun, birinchi navbatda, ota-onalar sog'liq nafaqat kasalliksiz o'tkazgan kunlar, balki birinchi navbatda bolaning jismoniy faolligi, uning kamaymaydigan ish qobiliyati ekanligini tushunishlari kerak.

Natijalar: Hozirgi sinov kunlarida maktabgacha ta'lim tizimida farzandlarimizning vaqtini mazmunli o'tkazish, yaxshilash va kuchaytirish ishlarini davom ettirish zarur. Yozgi sog'lomlashtirish tadbirlarini samarali o'tkazish maktabgacha ta'lim muassasasi,